

Ths. Bs. Cao Thành Vân - Khoa YHND

Sốt xuất huyết Dengue là bệnh nhiễm khuẩn cấp do virus Dengue gây ra. Bệnh lây truyền từ người qua người do muỗi đốt. Trung gian truyền bệnh là muỗi Aedes, chủ yếu là A. aegypti, còn gọi là muỗi vằn.

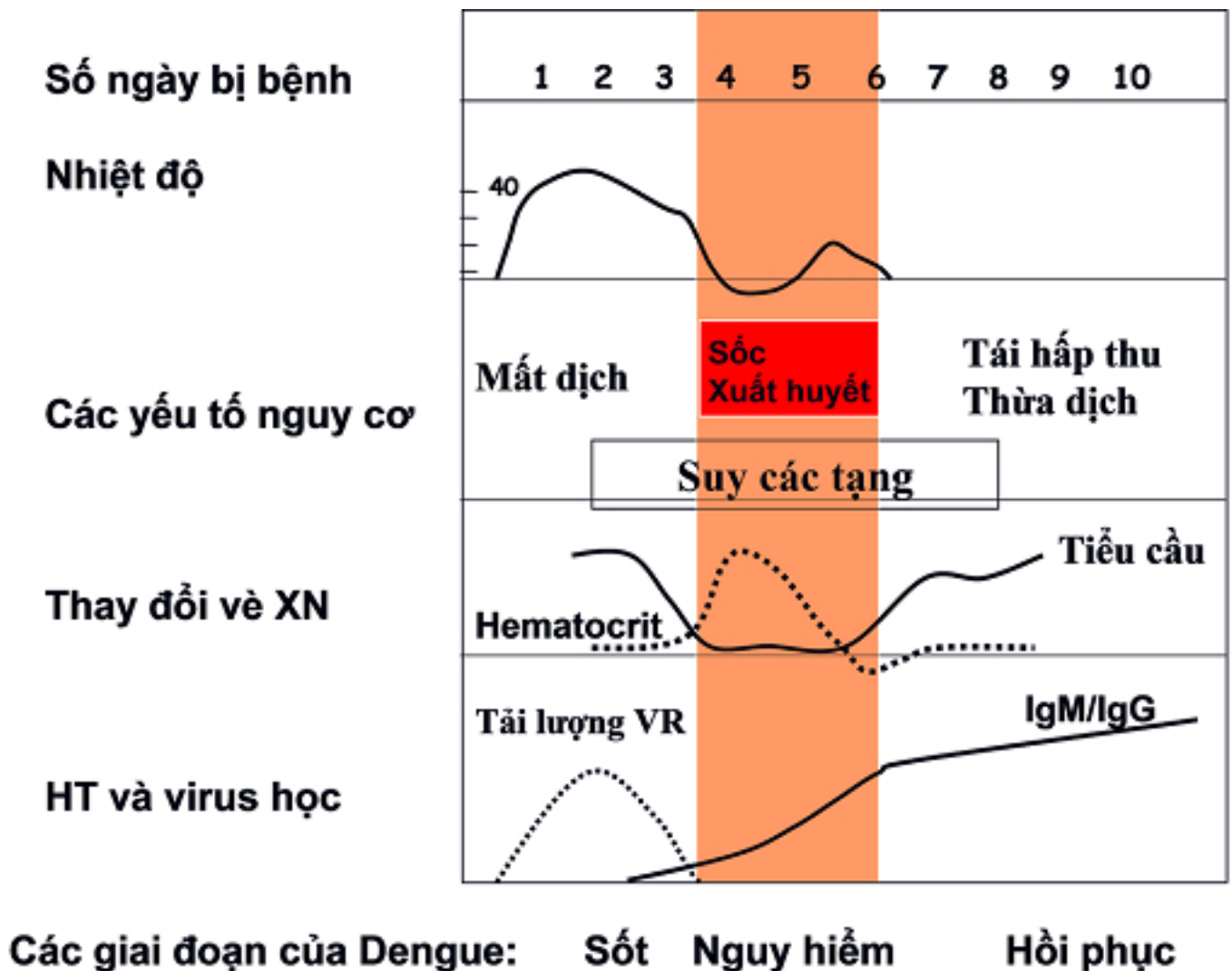
Sốt xuất huyết thường gây thành dịch với các biểu hiện lâm sàng cấp tính như sốt cao đột ngột, kéo dài 5-7 ngày, đau cơ khớp và có các biểu hiện xuất huyết ở các mức độ khác nhau, bệnh có thể tiến triển nặng dần đến choáng giơm, suy đa tạng và tử vong nếu không điều trị kịp thời.

Muỗi vằn

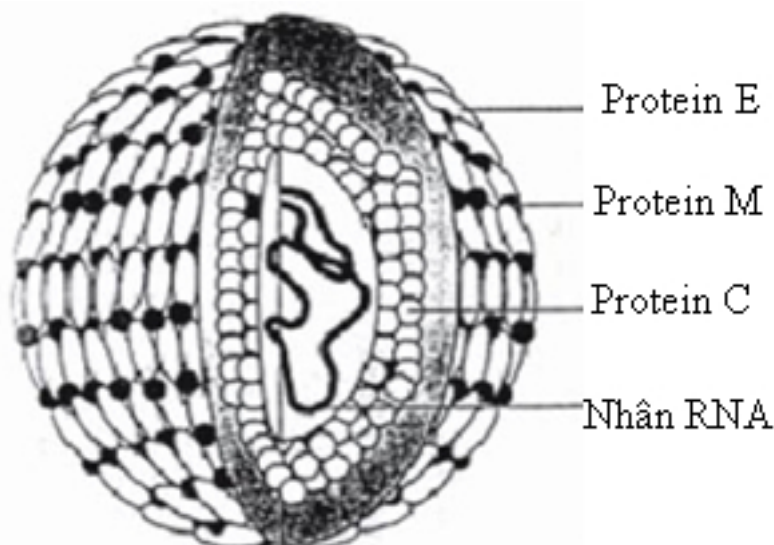
CÁC GIAI ĐOẠN LÂM SÀNG CỦA Sốt XUẤT HUYẾT DENGUE

(Ban hành kèm theo Quyết định số 458 /QĐ-BYT ngày 16 tháng 2 năm 2011 của Bộ trưởng Bộ Y tế)

Virus Dengue thuộc nhóm Flavivirus (hay Arbovirus nhóm B hay Flaviviridae), có cấu trúc hình khối đa diện đều có đường kính 35-50 nm, nhân là 1 chuỗi ARN, có trọng lượng phân tử là 3,8.10⁶ Dalton, mã hóa cho 10 loại protein của virus gồm 3 loại protein cấu trúc là protein lõi C (Core), protein màng M (membrane), protein vỏ E (envelope) và 7 loại protein phi cấu trúc (non structure – NS) là NS1, NS2A, NS2B, NS3, NS4A, NS4B, NS5.

Virus Dengue có nhi u lo i kháng nguyên, đ a vào s khác bi t gi a các đ i m quy t đ nh kháng nguyên ng i ta chia virus Dengue ra làm 4 type huy t thanh là D1, D2, D3 và D4. Tuy v y, các type c a virus Dengue cũng có m t s quy t đ nh kháng nguyên chung nên chúng có hiñ n t ng ng k t chéo gi a các nhóm. Vì v y kháng th thu đ c sau khi nhi m virus Dengue s t o ra miñ n d ch b n v ng v i chính type virus đã nhi m và miñ n d ch chéo m t ph n v i các typ virus còn l i (kéo dài kho ng 6 tháng).

Hình 2: Mô hình cấu trúc virus Dengue. Nguồn Internet

Xét nghi m phân l p virus b ng cách nuôi c y, tìm kháng nguyên b ng ph n ng miñ n d ch hu nh quang hay tìm RNA c a virus Dengue trong máu là nh ng xét nghi m đ c hiñ u, tuy nhiên ch có th th c hiñ n đ c c các phòng xét nghi m hiñ n đ i và r t t n kém. Hiñ n nay, test nhanh phát hiñ kháng nguyên Dengue NS1 và kháng th Dengue IgM, IgG giúp sàng l c và h tr ch n đoán s m nhi m virus Dengue.

Kháng nguyên Dengue NS1 là 1 protein phi c u trúc, có b n ch t là glycoprotein, đ c t ng h p c d ng màng t bào và d ng đ c bài ti t, là kháng nguyên k t h p b th , quy t đ nh tính đ c hiñ u nhóm và loài, có vai trò quan tr ng trong ph n ng đáp ng miñ n d ch c a c th khi b nhi m virus. Sau khi nhi m virus Dengue, NS1-Ag xu t hiñ n trong máu t ngày th 1 đ n ngày th 9 c a b nh. Đáp ng miñ n d ch t o ra kháng th IgM và IgG kháng virus Dengue. IgM đ c tìm th y t ngày th 3 đ n ngày th 5 c a b nh t khi có tri u ch ng và t n t i kho ng 30

đến 60 ngày, IgG xuất hiện vào ngày thứ 6 của bệnh, tăng nồng độ lên sau vài tuần, nhiều nhất 2 tuần thứ 2 đến tuần thứ 3 và tiến tới sự thoái. Nhiễm virus thể phát làm tăng IgG trong vòng 2 ngày sau khi có triệu chứng.

Do đó test Dengue NS1 và test Dengue IgM, IgG cho phép chẩn đoán sớm và điều trị kịp thời sơ t xuất huyết Dengue.

Test Dengue NS1- Ag là một thử nghiệm nhanh sử dụng ký hiệu để chỉ ra sự có mặt của kháng nguyên NS1 của virus Dengue trong huyết tương hoặc huyết thanh của người bệnh. Hiện tại, BVĐK Quảng Nam đang sử dụng Dengue Ag Rapid Test của CTK Biotech (USA) với độ nhạy là 95.6% và độ đặc hiệu là 95.5%. Kết quả phải được đọc trong vòng 25 phút sau khi tiến hành, vì không tuân thủ theo qui trình hoặc đọc kết quả sau thời gian này có thể cho kết quả sai.

Test Dengue IgM, IgG là một thử nghiệm nhanh sử dụng ký hiệu để chỉ ra sự có mặt của kháng thể để phát hiện và phân biệt được thời các kháng thể IgM, IgG kháng virus Dengue (D1, D2, D3 và D4) trong huyết tương hoặc huyết thanh của người bệnh. Hiện tại, BVĐK Quảng Nam đang sử dụng Dengue IgM/IgG Rapid Test của CTK Biotech (USA) với độ nhạy là 97,3% và độ đặc hiệu là 99,3%. Kết quả phải được đọc trong vòng 25 phút, vì không tuân thủ theo qui trình hoặc đọc kết quả sau thời gian này có thể cho kết quả sai. Kết quả có thể đáng nghi ngờ tính giá khi nhiễm các Flavivirus khác như Viêm não Nhật Bản, Sốt vàng, Wwst Nile ..., có thể âm tính giá khi sử dụng kháng thể hiện diện trong mẫu người nhiễm phát hiện của thử nghiệm hoặc kháng thể của xuất hiện trong giai đoạn lây nhiễm.

Các kết quả xét nghiệm này chỉ nên được diễn giải khi kết hợp với các triệu chứng lâm sàng và cận lâm sàng khác.

Các kết quả xét nghiệm này chỉ nên được diễn giải khi kết hợp với các triệu chứng lâm sàng và cận lâm sàng khác